

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lutego 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił J. B. rozwiązania umowy o ubezpieczenie społeczne i wycofanie kapitału początkowego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych mają charakter powszechnie obowiązujący, czyli niezależny od decyzji ubezpieczonego, który ma jedynie prawo do decydowania, czy podejmuje działania, skutkiem których jest objęcie ubezpieczeniami społecznymi, czy też nie. Nadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie przewidują możliwości wypłacenia składek zgromadzonych na indywidualnym koncie ubezpieczonego, jak również nie przewidują możliwości wypłacenia hipotetycznej kwoty kapitału początkowego.

/decyzja k.101 – 103 akt ZUS/

W dniu 6 marca 2020 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. B. od ww. decyzji. W uzasadnieniu odwołania J. B. wskazała, że nie zgadza się z powyższą decyzją, gdyż w jej ocenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinien zwrócić opłacane przez nią składki. Podniosła, że wypowiedziała zawartą umowę ubezpieczenia.

/odwołanie k.3 – 20/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 21 – 22/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni J. B. z dniem 1 sierpnia 2015 r. zarejestrowała pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) „To my promyki” w P.. Z dniem 7 sierpnia 2015 r. dokonała zawieszenia wykonywania działalności, a z dniem 9 września 2015 r. wznowienia jej wykonywania.

/okoliczność bezsporna, decyzja k. 7-11 akt ZUS/

Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczona dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni posiada ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/okoliczność bezsporna/

Ubezpieczona podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (jako osoba prowadząca działalność gospodarczą mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia) w okresie od 1 do 6 sierpnia 2015 r. oraz od 9 września 2015 r. do nadal. W dniu 9 listopada 2015 r. organ rentowy wydał prawomocną decyzję stwierdzającą podleganie wnioskodawczyni obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w powyższym okresie i wymierzającą z tego tytułu składki za ten okres (określono miesięczne podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w okresie sierpień – październik 2015 r. i na ubezpieczenie zdrowotne za sierpień 2015 r.). Ubezpieczona od tej decyzji nie składała odwołania.

/decyzja k. 7-11 akt ZUS/

Wnioskodawczyni nie posiada innego tytułu do ubezpieczenia społecznego.

/okoliczność bezsporna/

W piśmie z dnia 28 lipca 2016 r. , skierowanym do organu rentowego, ubezpieczona zawarła wniosek o wycofanie wkładów pieniężnych ustalonych w decyzji o kapitale początkowym. Powołała okoliczności dotyczące swojej trudnej sytuacji materialnej.

/pismo k. 45-52 akt ZUS/

W odpowiedzi na powyższe pismo pismem z dnia 10 sierpnia 2016 r. organ rentowy wskazał, że przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie przewidują możliwości wypłacenia składek zgromadzonych na indywidualnym koncie ubezpieczonego – składki te stanowią podstawę obliczenia emerytury.

/pismo k. 53 akt ZUS/

W piśmie z dnia 30 sierpnia 2016 r., skierowanym do organu rentowego, ubezpieczona zawarła wniosek o rozwiązanie z organem rentowym umowy ubezpieczenia społecznego zawartej w związku z podjęciem przez nią pierwszej pracy zarobkowej w 1981 r. i ponowiła wniosek o wycofanie wkładów pieniężnych ustalonych w decyzji o kapitale początkowym.

/pismo k. 55-65 akt ZUS/

W odpowiedzi na powyższe pismo pismem z dnia 31 sierpnia 2016 r. organ rentowy podtrzymał dotychczasowe stanowisko, wyjaśniając, że zasada równego traktowania Polaków dotyczy w szczególności obowiązku opłacania i obliczania składek na ubezpieczenie społeczne.

/pismo k. 67 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 lutego 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił J. B. rozwiązania umowy o ubezpieczenie społeczne i wycofanie kapitału początkowego.

/decyzja k.101 – 103 akt ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach rentowych i w aktach sprawy dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy , że prawo ubezpieczeń społecznych stanowi odrębną gałąź prawa w stosunku do prawa cywilnego, a jego przepisy mają charakter przepisów prawa publicznego, w których strony nie korzystają ze swoich praw podmiotowych regulowanych prawem prywatnym – Kodeksem cywilnym lub Kodeksem pracy, lecz w których Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizuje wobec innego uczestnika stosunku prawnego ustawowe kompetencje organu władzy publicznej. Z tego względu stosunek ubezpieczenia społecznego nie jest stosunkiem cywilnoprawnym, opartym na równorzędności jego podmiotów i wzajemności (ekwiwalentności) świadczeń, lecz uregulowanym ustawowo stosunkiem publicznoprawnym opartym na zasadzie solidaryzmu, a wynikające z niego świadczenia stron tego stosunku nie są świadczeniami cywilnoprawnymi (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2007r., II UK 106/07, LEX nr 346189).

(...) zabezpieczenia społeczne uregulowany w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 266) opiera się na zasadzie różnego rodzaju obciążeń, nakładanych zarówno na pracodawców, osoby zatrudnione, jak i inne podmioty posiadające określone źródła przychodu, a obciążenia te częściowo ujmowane są jako swego rodzaju zaliczka na poczet przyszłych świadczeń indywidualnych, a w pozostałym zakresie są przejawem solidaryzmu społecznego.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 5 i art.12 ust. 1 ww. ustawy osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Podkreślić w tym miejscu należy, że przepis art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej regulujący obowiązek podlegania ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym przez osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą, jest przepisem bezwzględnie obowiązującym. Obowiązkowe (a zatem przymusowe) ubezpieczenia emerytalne i rentowe powstają automatycznie, z mocy prawa, w momencie zaistnienia po stronie ubezpieczonego okoliczności, z którymi ustawa wiąże powstanie określonego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Przymus ubezpieczeń społecznych ma służyć zabezpieczeniu danego ubezpieczonego przed określonymi zdarzeniami związanymi z niezdolnością do pracy, starością itp.

Stosownie zaś do treści art. 13 pkt 4 ww. ustawy, obowiązek ubezpieczeń istnieje od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności do dnia zakończenia jej wykonywania,

Poza sporem jest, że J. B. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej i nie posiada innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, a tym samym zobowiązana jest do uiszczania należnych składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Sama zatem okoliczność prowadzenia przez J. B. działalności gospodarczej jest równoznaczna z koniecznością ponoszenia przez nią kosztów z tym związanych tj. m.in. opłacania należnych składek na ZUS. Nie ma bowiem znaczenia, czy wolą przedsiębiorcy jest uczestniczenie w systemie, czy też nie, gdyż powinność opłacania składek wynika wprost z systemu ubezpieczeń społecznych. Tylko zatem zakończenie prowadzenia działalności gospodarczej zwalnia taką osobę z konieczności opłacania przewidzianych prawem składek.

W odniesieniu zaś do kwestii wycofania wkładów pieniężnych ustalonych w decyzji o kapitale początkowym wskazać należy, że zgodnie z treścią art.173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2020 roku, poz. 53) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy, który, stosownie do treści art. 26 ustawy emerytalnej, służy następnie do obliczenia kwoty należnego świadczenia emerytalnego. Co jednak istotne, żaden przepis ustawy emerytalnej nie przewiduje możliwości swobodnego dysponowania, czy też wycofania przez ubezpieczonego kwoty ustalonego kapitału początkowego, a zatem roszczenie wnioskodawczyni jest bezzasadne.

W świetle powyższych okoliczności organ rentowy prawidłowo zatem odmówił rozwiązania umowy o ubezpieczenie społeczne i wycofania kapitału początkowego.

A zatem w świetle powyższych rozważań należy uznać, że decyzja organu rentowego jest prawidłowa, wobec czego Sąd Okręgowy, działając na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawczyni, uznając je za bezzasadne.